

Nr 596.

Av herr **Wedén m. fl.**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 124, angående anslag för budgetåret 1951/52 till främjande av bostadsförsörjningen m. m.*

(Lika lydande med motion i Första kammaren nr 465.)

Stockholm den 11 april 1951.

Sven Wedén.

Brita Elmén.

Daniel Wiklund

i Stockholm.

Nr 597.

Av herr **Johnsson** i *Kastanjegården m. fl.*, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 124, angående anslag för budgetåret 1951/52 till främjande av bostadsförsörjningen m. m.*

Det är ett över hela landet känt förhållande att bostadsstyrelsen haft mycket stora svårigheter att bemästra arbetsbördan. Allmänheten har blivit lidande på grund av dröjsmål med ärendenas behandling, och bostadsstyrelsens egen personal har blivit hårt ansträngd på grund av att styrelsen varit otillräckligt utrustad med tjänster.

Om man — för att erhålla en jämförelse av den i propositionen föreslagna organisationen med den nuvarande — i den nuvarande inräknade 12 ej vakanta tjänster, som tillhöra den avdelning i statskontoret, som bostadsstyrelsen förutsättes skola övertaga den 1 juli i år, finner man, att Kungl. Maj:ts förslag innebär en minskning av organisationen med 37 befattningar (från 283 till 246). Bostadsstyrelsens förslag avsåg en minskning av antalet befattningar med 16 (till 267). Vad särskilt angår *biträdespersonalen* (alla befattningar upp till 19 lönegraden utom amanuenser och tekniker) innebär Kungl. Maj:ts förslag en minskning med 26 (från 178 till 152), medan bostadsstyrelsens förslag innebar en minskning med 15 (till 163). Antalet befattningar för *tekniker* har i Kungl. Maj:ts förslag minskats med 8 och antalet *övriga befattningar* med 3. I dessa siff-

Bihang till riksdagens protokoll 1951. 4 saml. Nr 596—600.

ror ha arvodesbefattningar medräknats. Likaledes ha medräknats de tre biträdesbefattningar, för vilka medel beräknats i propositionen med hänsyn till övergångsproblemen under nästa budgetår, men vilkas placering icke angivits (de motsvaras av de tre biträden, som styrelsen ansett övergångsvis under nästa budgetår krävas på lånebyrån).

En avsevärd lättnad har inträtt för bostadsstyrelsen därigenom, att Sveriges juristförbund i vintras hävde den långvariga blockaden mot styrelsen, och Kungl. Maj:ts förslag innehåller även nyheter, vilka äro ägnade att förbättra förhållandena. Den snäva begränsningen av organisationen för nästa budgetår torde dock ställa styrelsen inför så stora svårigheter, att de icke kunna bemästras. Beträffande särskilt ombudsmannasektionen och sociala sektionen vilja vi framhålla, att situationen blir ohållbar. Deras uppgifter äro icke av sådan natur, att styrelsen kan vidtaga någon åtgärd för att minska arbetsvolymen, som tvärtom företer en ständig stegring. Blir personalen otillräcklig på dessa avdelningar, måste det medföra, att lån- och bidragstagare bli lidande utan att någon ens tillnärmelsevis jämförlig besparing vinnes för statsverket.

Styrelsens eget förslag bör med hänsyn till de förhållanden under vilka det tillkommit anses som ett minimiförslag till den organisation som är erforderlig för att styrelsen skall kunna på tillfredsställande sätt bemästra sina arbetsuppgifter. Även om vi därför anse, att detta förslag bort godtagas utan nämnvärda jämkningar, begränsa vi nu, sedan Kungl. Maj:ts förslag framlagts, våra yrkanden till att avse nödortfoga justeringar av sistnämnda förslag.

1. Befattning som kontorsskrivare på ombudsmannasektionen.

På bostadsstyrelsen tjänstgöra för närvarande två befattningshavare med erfarenhet från banktjänstgöring, den ena i lönegrad Ce 19, den andra i lönegrad Ce 15. Båda fullgöra uppgifter som tidigare ankommit på jurister. Beträffande befattningshavaren i Ce 15 föreslog styrelsen redan i sin framställning om anslag för innevarande budgetår uppflyttning till Ce 19 och anförde därvid följande.

»Den nu ifrågavarande tjänstemannen, född 1903, anställdes den 30 september 1947 hos statens byggnadslånebyrå, sedan han avslutat sin tidigare banktjänst med rätt till sjukpension. Försiktigheten ansågs bjuda, att arvodet bestämdes till ett förhållandevis lågt belopp, 450 kronor för månad. Vid övergången till statens allmänna avlöningsreglemente den 1 oktober 1948 hänfördes han till lönegrad Cg 13. Denna åtgärd ävensom höjningen den 1 juli 1949 till Ce 15 och den nu ifrågavarande höjningen den 1 juli 1950 till Ce 19 böra betraktas som åtgärder i syfte att successivt undanröja ett uppenbart missförhållande mellan löneställning och arbetsprestation.»

I framställningen om anslag för nästa budgetår framlade styrelsen ånyo samma förslag. Innan man prövade denne tjänsteman, anförde styrelsen, sattes hans duglighet i fråga med hänsyn till de skäl, som föranledde honom att lämna sin banktjänst. Sedan hans arbetsinsats prövats och befunnits fullvärdig, framstode emellertid ett ytterligare uppskov med den erforderliga justeringen av hans lön såsom orimligt.

Tjänstemannen, som är äldre i tjänst än den bankman som innehar lönegrad Ce 19, fullgör arbetsuppgifter som äro väl så kvalificerade som dennes. Justeringen av hans lön bör därför icke ytterligare uppskjutas. Utgiftsökningen under icke-ordinarieposten uppgår till 1 176 kr.

2. Befattningen som kassör på kamerala sektionen.

Befattningen som kassör hos statens byggnadslånebyrå ansågs i det lönesystem som gällde för byrån tillhöra 17 lönegraden. (Det i Saar förekommande lönegrads- och löneklasssystemet tillämpades sedan den 1 juli 1947 vid bestämmande av arvoden åt det stora flertalet av byråns befattningshavare.) När bostadsstyrelsen inrättades nedflyttades befattningen till 15 lönegraden (Ca 15). Befattningshavaren har fortfarande liksom hos statens byggnadslånebyrå att uträkna löner vid bostadsstyrelsen — som med sina 280 befattningshavare icke är ett till omfånget mindre verk än byggnadslånebyrån var — samt verkställa samtliga utbetalningar för administrationen. Efter omorganisationen har tillkommit uppgiften att uträkna löner och verkställa alla utbetalningar för länsbostadsnämndernas räkning. Länsbostadsnämndernas kassarörelse omsluter nämligen icke utbetalningar under avlönings- eller omkostnadsanslagen. Därutöver åvilas det numera kassören att verkställa utbetalningar av lån och bidrag som beviljats av bostadsstyrelsen. Dessa utbetalningar ombesörjdes på byggnadslånebyråns tid av statskontoret.

Bostadsstyrelsen anförde redan i framställningen om anslag för sitt andra verksamhetsår (1949/50), att kassören borde uppflyttas i lönegrad och att denna jämkning enligt styrelsens mening icke tålde uppskov. Någon uppflyttning har emellertid hittills icke kommit till stånd.

Enligt ett i den nu ifrågavarande propositionen framlagt förslag skall all kassarörelse vid länsbostadsnämnderna centraliseras till bostadsstyrelsen. Detta innebär, att alla utbetalningar av lån och bidrag som beviljas av nämnderna komma att verkställas på styrelsens kassaavdelning. Vidare skall styrelsen övertaga såväl nämndernas som statskontorets lånestock.

Vid ingången av innevarande budgetår handhade styrelsen den kamerala förvaltningen av ca 10 000 lån och förskott. Vid den första aviseringen nästa budgetår beräknas lånestocken på grund av övertagandet och tillväxten genom nya beslut ha stigit till 80 000. Kassörens befattning med des-

sa lån är att bokföra inflytande annuiteter och att uppsätta rapporter till ombudsmannasektionen och nämnderna angående nödlidande lån.

En så avsevärd förändring av kassörens arbetsuppgifter bör icke genomföras utan den justering av löneställningen som från början av bostadsstyrelsens verksamhet framstod som påkallad.

Då det kan vara skäl att icke nu inrätta en tjänst i högre lönegrad som ordinarie bör i stället den erforderliga justeringen verkställas på så sätt att en extra tjänst inrättas i en högre lönegrad för kassörens räkning mot det att den ordinarie tjänsten i 15 lönegraden hålles vakant.

Såsom bostadsstyrelsen föreslagit bör den nya tjänsten inrättas i 19 lönegraden (Cg 19). Detta förslag påverkar ej personalförteckningen. Det föranleder däremot en ökning i grundlönen med 420 kronor, som faller på icke-ordinarieposten. Därutöver bör ett belopp av 7 356 kronor överflyttas från ordinarieposten till icke-ordinarieposten.

3. Befattning som förste byråingenjör på lånebyrån utanför sektionsindelningen.

Under avlöningsanslaget för innevarande budgetår har uppförts ett arvode på 16 000 kronor — vilket belopp var avsett att motsvara avlöning till en byrådirektör — för en välkvalificerad tekniker.

Det har visat sig omöjligt att erhålla en lämplig kraft för denna arvodesbefattning. Bostadsstyrelsen har med hänsyn till svårigheterna att rekrytera tjänsten föreslagit att en extra ordinarie befattning skall inrättas. Styrelsen har därvid begränsat förslaget till att avse en befattning i 29 lönegraden.

Därigenom att befattningen inrättas såsom extra försvinna emellertid de förmåner som bostadsstyrelsen avsåg att vinna med sitt förslag. Såväl i pensionshänseende som i fråga om sociala förmåner är en extra befattning helt och hållet likställd med en arvodesbefattning. Det finns ingen som helst anledning att tro, att det skall visa sig föreligga större möjligheter att till en befattning i lönegrad Cg 29 förvärva en lämplig person än att under innevarande budgetår förvärva en dylik person mot ett arvode med ett årsbelopp motsvarande avlöningen i 31 löneklassen. Befattningen bör därför uppföras såsom extra ordinarie. Detta medför att en ändring i personalförteckningen blir erforderlig. Däremot innebär förslaget icke någon utgiftsökning under anslaget.

4. Sociala sektionens befattningshavare.

Kungl. Maj:t föreslår, att inspektörs- och kontorsskrivarbefattningarna samt en amanuens tjänst indragas. En tjänst som förste byråsekreterare i Ce 27 föreslås inrättad. och propositionen innebär alltså att sektionen

minskas med två högre tjänster. Vidare föreslås en minskning av antalet kontorsbiträden med fem.

På sektionen finnes innevarande budgetår en avdelning för handläggning av bostadsanskaffningslån, vilka beviljats före den 1 juli 1948 enligt kungl. kungörelsen nr 247/1938, som upphörde att gälla nämnda dag. En byråsekreterare som innehar en tjänst i Ca 24 på kanslibyråns ombudsmannasektion har ledningen av denna arbetsgrupp. Vidare består gruppen av ett kanslibitråde i Cg 11 och tre kontorsbiträden. Den ovan omförmälde kontorsskrivaren har innevarande budgetår tjänstgjort hälften av arbetstiden inom denna grupp och i övrigt biträtt länsbostadsnämnden i Stockholms län. Denna grupp beräknas i huvudsak ha slutfört sina arbetsuppgifter den 1 juli 1951.

Hitills ha ärenden rörande statsbidrag till pensionärshem och pensionärlägenheter, ärenden rörande bostadsanskaffningslån och familjebidrag jämlikt kungl. kungörelsen nr 512/1935 och ärenden angående överlåtelse av egnahem uppförda med stöd av bostadsanskaffningslån handhåfts av en arbetsgrupp under ledning av inspektören, som varit inplacerad i Cg 23.

Enligt propositionen nr 124/1951 skall inspektörstjänsten indragas utan att, såsom föreslagits av bostadsstyrelsen, en amanuens tjänst i stället inrättas. Då den personal på sociala sektionen, som skulle kunna anförtros ledningen inom denna arbetsgrupp, måste arbeta på övertid för att fullgöra de arbetsuppgifter, som nu åvila den, och följaktligen icke kan belastas hårdare, kommer sociala sektionen, om propositionen bifalles, att sakna befattningshavare för denna uppgift. Vi föreslår därför att en amanuens tjänst beräknas för de arbetsuppgifter, som nu åvila inspektören.

Antalet ärenden rörande familjebostadsbidrag uppgick vid innevarande budgetårs ingång till ca 26 000, antalet ärenden rörande familjebidrag i egnahem till ca 14 000 och antalet ärenden rörande trekronorsbidrag till ca 8 500. Under budgetåret ha dessa ärenden ökat med resp. 12 000, 2 000 och 5 500. Under nästa budgetår beräknas antalet ärenden öka i ungefär samma omfattning. Den biträdespersonal, som sysselsättes med den förlöpande prövningen av bidragen och kontrollen av de utbetalade bidragsmedlen, behöver följaktligen ökas. Kungl. Maj:ts förslag innebär en minskning av antalet biträden med ett utöver indragningen av biträdespersonalen på den ovan omnämnda arbetsgrupp, som sysslar med bostadsanskaffningslånen och vars arbetsuppgifter upphöra vid utgången av budgetåret. Vi föreslå, att antalet biträden med anledning av det ökade arbetet med förvaltningen och kontrollen av bidragen ökas till 25, vilket i jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag innebär en ökning med fem. Vid beräkningen av medelsbehovet bör förutsättas att två av dessa fem tjänster inrättas såsom kanslibiträdesbefattningar med hänsyn till behovet av instruktion och arbetsövervakning.

Dessa förslag föranleda en utgiftsökning under icke-ordinarieposten av (10 800 + 2 × 5 556 + 3 × 4 728) 36 096 kr.

5. Antalet biträdestjänster på ombudsmannasektionen.

I propositionen har beräknats ett lägre antal biträden på ombudsmannasektionen än bostadsstyrelsen ansett erforderligt under nästa budgetår. Minskningen uppgår till 3 tjänster. Det tjänsteställe på denna sektion, där en inskränkning i antalet biträden ter sig lättast att genomföra, är skrivcentralen, ehuru denna nu arbetar med en viss balans som föranleder dröjsmål med expedieringen av utgående skrivelser. Det finns icke någon möjlighet att indraga ett biträde på denna sektion utan att allmänheten blir lidande och väntetiden onödigt stor. Vi föreslå, att sektionen får behålla ifrågakvarande tjänster. Detta skulle medföra en merutgift under icke-ordinarieposten av 14 184 kronor.

Under återopande av det ovan anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte vidtaga följande jämkningar i Kungl. Maj:ts förslag beträffande bostadsstyrelsens avlöningsanslag, nämligen att

a) i tjänsteförteckningen upptages ytterligare en tjänst såsom förste byråingenjör i lönegrad Ce 29,

b) i avlöningsstaten anslagsposten avlöningar till ordinarie personal minskas med 7 356 kronor, anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal höjes med 59 232 kronor och anslagsposten rörligt tillägg med ett belopp av 6 225 kronor,

c) avlöningsanslagets slutsumma höjes med 58 101 kronor.

Stockholm den 11 april 1951.

Per A. Johnsson
i Kastanjegården.

Fritz Persson.

Folke Nihlfors.

Ivar Jansson.

Gösta Skoglund.

John Lundberg.

Walter Sundström.

Sven Antby.

Jerker Svensson.

Eric Karlsson,
Olofström.

P. A. Sköldin.

Hj. R. Nilson
i Spånstad.

Sven Persson.

Gunnar Engkvist.

Sven Hedqvist.

Rolf Edberg.

Thorvald Ekdahl.

Henry Allard.

Sigvard Ohlsson.

Thure Andersson
i Ronneby.

Nils Odhe.